

Kerkdriel, 17 april 2012

Inleiding

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet waardering onroerende zaken en enkele andere wetten' (Modernisering Wet WOZ). Met name hetgeen is bepaald omtrent de meer informele wijze van bezwaarafhandeling springt in het oog, reden dat enkel dat aspect in het navolgende kort zal worden behandeld.

Reden van aanpassing

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel worden enkele redenen aangevoerd waarom het wetsvoorstel een goed alternatief is.

*“Het kabinet streeft ernaar dat de overheid eenvoudiger, transparanter en doelmatiger te werk gaat. Daarbij past de wijze waarop het contact van de burger met de overheid nu plaatsvindt niet, namelijk op een **formele, juridische en hoofdzakelijk schriftelijke** wijze. Vraag is hoe overheid en burger weer op een prettige, niet formele manier met elkaar in contact kunnen komen, waarbij de **rechtsbescherming** wel gewaarborgd blijft.” (vet gedrukt JW)*

Op basis van de Wet waardering onroerende zaken wordt een beschikking genomen. Het is mijns inziens niet meer dan logisch dat dit contact, mede uit het oogpunt van rechtsbescherming op formele en schriftelijke wijze geschiedt. Het juridische element is overigens vaak niet aan de orde in deze situatie, daar belanghebbende het vaak enkel niet eens is met de vastgestelde waarde, in relatie met de gebruikte referentieobjecten. Het voorstel van wet lijkt dan ook veel meer (zonder oneerbiedig te willen klinken) symboolwetgeving. Men hoeft de burger niet altijd tegemoet te komen. Juist in het belang van de burger (en de rechtseenheid als geheel) is de huidige bezwaarschriftprocedure in het leven geroepen.

De voorgestelde herzieningsperiode wordt als een extra fase in het leven geroepen. Dient men geen verzoek tot herziening in, dan kan men later geen bezwaar meer maken. Is dit dan geen formele en juridische benadering? Ook een andere doelstelling in het bestuursrechts staat hiermede op gespannen voet, namelijk de doelstelling van finale geschillenbeslechting. Een extra periode wordt in het leven geroepen, een periode waarin de burger geen definitief besluit kan krijgen.

De rechtsbescherming is overigens ook niet gediend met het feit dat gemeenten de mogelijkheid krijgen de nieuwe informele contactmomenten naar eigen inzicht in te richten. Juist het feit dat het hier om informele contacten gaat, welke wel een formeel en juridisch resultaat tot gevolg zullen hebben (namelijk de beschikking WOZ), brengt met zich dat er duidelijkheid en eenheid zit in de wijze waarop overheid en burger elkaar tegemoet treden.

Strijd doelstelling Algemene wet bestuursrecht

Het Voorstel van wet lijkt in strijd te zijn met de Algemene wet bestuursrecht. Ik keer daarvoor terug naar de Memorie van Toelichting van de eerste tranche van deze wet, waarin de doelstellingen zijn verantwoord:

1. het bevorderen van eenheid binnen de bestuursrechtelijke wetgeving;
2. het systematiseren en, waar mogelijk, vereenvoudigen van bestuursrechtelijke wetgeving;
3. het codificeren van ontwikkelingen die zich in de bestuursrechtelijke jurisprudentie hebben afgetekend;
4. het treffen van voorzieningen ten aanzien van onderwerpen die zich naar hun aard niet voor regeling in een bijzondere wet lenen.

Het hebben van een algemene regeling in een algemene wet, zoals de Algemene wet bestuursrecht, veronderstelt tevens dat afwijkingen daarvan mogelijk zijn in een bijzondere wet. Echter, zoals ook in de memorie van toelichting bij de Algemene wet bestuursrecht vermeld, maakt iedere afwijking het recht als geheel ingewikkelder en de rechtstoepassing daardoor kostbaarder. Daarbij mag men vertrouwen dat niet wordt afgeweken ten aanzien van bepalingen die de wetgever bij het vaststellen van de Algemene wet bestuursrecht als evenwichtige en voor het gehele bestuursrecht toepasbare regels heeft bestempeld, staat in dezelfde memorie van toelichting te lezen. De bezwaarschriftprocedure kan worden gezien als een dergelijke evenwichtige en voor het gehele bestuursrecht toepasbare procedure.

Herziening *en* bezwaar of herziening *is* bezwaar?

Tot slot de vraag of de nieuwe herzieningsperiode wel als iets nieuws beschouwd kan worden. Ook hier kijkt men vervolgens naar de Algemene wet bestuursrecht, op zoek naar het antwoord. Dit antwoord kan worden gevonden in artikel 1:5 eerste lid Algemene wet bestuursrecht:

“Onder het maken van bezwaar wordt verstaan: het gebruik maken van de ingevolge een wettelijk voorschrift bestaande bevoegdheid, voorziening tegen een besluit te vragen bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen.”

Een verzoek om herziening is simpelweg niets anders dan het maken van bezwaar ingevolge de Algemene wet bestuursrecht. De burger vraagt op informele wijze simpelweg een voorziening tegen een beschikking. Dat feitelijk sprake is van bezwaar blijkt overigens ook wel uit het voorstel van wet, waarin is gesteld dat wordt gestreefd naar een informele wijze van *bezwaara*fhandeling.

De memorie van toelichting bij artikel 1:5 Algemene wet bestuursrecht laat overigens ook niets aan duidelijkheid te wensen over:

“Een omschrijving van het begrip bezwaar is nodig omdat naast het woord ‘bezwaar’ in de wetgeving soms andere termen voor hetzelfde begrip worden gebruikt, zoals ‘herziening’. Vanzelfsprekend behoort de regeling van de bezwaarschriftprocedure in deze wet te gelden voor alle procedures die materieel als bezwaarschriftprocedures beschouwd moeten worden. De bijzondere regelgeving behoort ook niet de toepasselijkheid ervan te kunnen uitsluiten door een ander woord te gebruiken.”

Ik concludeer dan ook dat sprake is van strijdigheid met doelstelling en regelgeving van de Algemene wet bestuursrecht, zodat het voorstel van wet als zodanig niet kan worden aangenomen.

Zoeken naar andere wegen

Indien men werkelijk een informeel contactmoment met de burger wenst, in het kader van het verminderen van daadwerkelijke formele bezwaren, dan dient men andere wegen te bewandelen. De vooraankondiging zoals in het wetsvoorstel genoemd is hierbij een optie. Men kan dit eigenlijk vergelijken met onderhavige internetconsultatie. Deze informele wijze van ‘overleg’ met de burger zorgt voor een beter en zorgvuldiger wetgevingsproces, hetgeen leidt tot meer acceptatie.

Deze reactie mag desgewenst worden gepubliceerd.

Hoogachtend,

Mr J. Wassink
Advocaat
Vissers Advocatuur